

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

A R R E S T

Nr. 194.193 van 15 juni 2009

A.141.224/XV-977

In zake: **1. de Beroepsvereniging van de vastgoedsector (BVS),
2. de vzw Nationale confederatie van het bouwbedrijf,
3. de vzw Federatie van de Belgische parkings,
4. de vzw Verbond van ondernemingen te Brussel,**

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. F. HAUMONT & Mr. M. SCHOLASSE, advocaten,
rue du Stocquoy 1
1300 Waver,

tegen:

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. J.-P. LAGASSE, advocaat,
Jamblinne de Meuxplein 41
1030 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, XVe KAMER,

Gezien het op 5 september 2003 ingediende verzoekschrift, waarbij (1) de Beroepsvereniging van de vastgoedsector (BVS), (2) de vzw Nationale confederatie van het bouwbedrijf, (3) de vzw Federatie van de Belgische parkings en (4) de vzw Verbond van ondernemingen te Brussel de nietigverklaring vorderen van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering d.d. 12 juni 2003 betreffende de stedenbouwkundige lasten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 7 juli 2003;

Gezien het administratief dossier;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van mevr. MICHIELS, adjunct-auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memories van de partijen;

Gelet op de beschikking van 12 mei 2009, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 9 juni 2009;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. N. BOTON, *loco* Mr. F. HAUMONT & Mr. M. SCHOLASSE, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, en van Mr. G. VANHAMME, *loco* Mr. J.-P. LAGASSE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevr. MICHIELS, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat artikel 86 van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw (OPS), zoals vastgesteld bij de ordonnantie van 18 juli 2002, de versie die gold toen het bestreden besluit is uitgevaardigd, het volgende bepaalde aangaande stedenbouwkundige vergunningen:

" §1. Het college van burgemeester en schepenen, de gemachtigde ambtenaar, het Stedenbouwkundig College en de regering kunnen in naleving van het evenredigheidsbeginsel aan de afgifte van de vergunningen lasten verbinden die zij aan de aanvrager menen te moeten opleggen. Deze lasten bevatten onder meer, buiten de nodige financiële waarborgen voor de uitvoering ervan, de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen en van woongebouwen en, in voorkomend geval, met inachtneming van de voorschriften van de van kracht zijnde bijzondere bestemmingsplannen.

Zij kunnen bovendien de afgifte van de vergunning doen afhangen van een verklaring, waarbij de aanvrager zich ertoe verbindt, wanneer de werken zijn begonnen, aan de gemeente kosteloos, vrij en onbelast en zonder kosten voor haar, de eigendom over te dragen van de in de aanvraag vermelde openbare wegen, openbare groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen, woongebouwen, en de gronden waarop deze worden of zullen worden aangelegd.

Zij kunnen, in de plaats van of als aanvulling op de uitvoering van de hoger vermelde lasten en met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, de afgifte van de vergunning afhankelijk maken van de storting van een geldsom tot financiering van handelingen en werken die zij bepalen en die de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen of woningen tot doel heeft.

§ 2. De regering bepaalt de omstandigheden waarin de heffing van stedenbouwkundige lasten verplicht is.

§ 3. De regering kan de criteria vastleggen welke de overheid die de vergunning afgeeft, moeten toelaten de omvang en de aard van de stedenbouwkundige lasten te bepalen, en het bedrag van de financiële waarborgen die kunnen worden geëist, alsmede de termijnen waarin de lasten moeten worden uitgevoerd."

Overwegende dat artikel 97 van dezelfde ordonnantie, ook zoals dat is vastgesteld bij dezelfde ordonnantie van 18 juli 2002, de versie die gold toen het bestreden besluit is uitgevaardigd, exact dezelfde bepaling bevatte met betrekking tot verkavelingsvergunningen;

Overwegende dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering overeenkomstig die bepalingen op 12 juni 2003 het bestreden besluit heeft uitgevaardigd, dat bekendgemaakt is in het *Belgisch Staatsblad* van 7 juli 2003; dat dat vervolgens gewijzigd is bij een besluit van 18 december 2003, dat in het *Belgisch Staatsblad* van 9 januari 2004 is bekendgemaakt;

Overwegende dat de verwerende partij de ontvankelijkheid van het beroep betwist voor zover het is ingesteld door de vzw Verbond van ondernemingen te Brussel wegens het uiterst vage en brede doel van die vereniging;

Overwegende dat het doel van die verzoekende partij als volgt omschreven wordt in artikel 3 van haar statuten:

" De vereniging heeft tot doel :

a) de ondernemingen, die op het grondgebied van het arrondissement Brussel-Hoofdstad een bedrijfszetel hebben, te groeperen teneinde de economische activiteit en het sociaal welzijn in dit gewest te bevorderen;

b) als dusdanig deel te nemen aan iedere consultatie of vertegenwoordiging van het economisch en sociaal leven op lokaal, regionaal, nationaal of internationaal vlak";

Overwegende dat het bestreden besluit betrekking heeft op de stedenbouwkundige lasten die opgelegd kunnen of moeten worden bij de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning; dat zulke lasten

gevolgen kunnen hebben voor de economische activiteit in het gewest; dat het beroep daardoor aanhaakt bij het doel van die verzoekende partij, littera a; dat het beroep wat haar betreft ontvankelijk is;

Overwegende dat de vzw Federatie van de Belgische parkings, derde verzoekende partij, bij brief van 10 maart 2004, waarin wordt verwezen naar dossier 134.423/XIII-2954, afstand doet "van het geding aangespannen op 5 september 2003 ... tot nietigverklaring van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juni 2003"; dat, niettegenstaande de opgave van een verkeerd dossiernummer (dat betrekking heeft op een ander beroep dat door hetzelfde advocatenkantoor is ingesteld), ervan uitgegaan moet worden dat de afstand betrekking heeft op het onderhavige dossier; dat niets aan de toewijzing van die afstand in de weg lijkt te staan;

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie betwist dat de verzoekende partijen nog een dadelijk belang hebben bij de nietigverklaring van het bestreden besluit; dat ze uiteenzet dat artikel 53 van de ordonnantie van 19 februari 2004, artikel 86 van de OPS vervangen heeft opdat de bepaling meer zou overeenstemmen met de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever, zoals hij die in 2002 voor ogen had, en dat die wettelijke precisering een einde maakt aan de controverse over de draagwijdte van de machtiging die aan de Regering is verleend; dat ze anderzijds uiteenzet dat het besluit van de Regering van 18 december 2003 (in werking getreden op 9 januari 2004) tot gevolg heeft gehad dat er meer duidelijkheid kwam omtrent een aantal bepalingen van de bestreden handeling, zodat de door de verzoekende partijen aangevoerde grieven allemaal wegvallen; dat ze besluit dat de Regering thans over een voldoende ruime machtiging beschikt om het algemene beleid inzake stedenbouwkundige lasten vast te stellen, zodat de bepalingen die bij het onderhavige beroep worden bekritiseerd sedert 8 april 2004 op een deugdelijke en afdoende rechtsgrond steunen, en die bepalingen bovendien thans geen bezwaren meer opleveren; dat ze van oordeel is dat het aan de verzoekende partijen staat aan te tonen dat ze nadeel hebben ondervonden door de toepassing van die bepalingen tijdens de periode dat ze gelding hebben gehad, zo niet zouden ze ofwel nooit belang hebben gehad, aangezien de bestreden bepalingen nooit toegepast geweest zijn, ofwel geen dadelijk belang hebben, aangezien de bepalingen niet langer uitwerking hebben;

Overwegende dat men zich voor de beoordeling van de wettigheid van een bestuurshandeling moet verplaatsen naar de dag waarop ze is

uitgevaardigd; dat niet wordt betwist dat het bestreden besluit van 1 augustus 2003 tot 9 januari 2004 van kracht is geweest in zijn oorspronkelijke versie waartegen het beroep is ingesteld, noch dat de versie van artikel 86 van de OPS, op grond waarvan het is uitgevaardigd, tot 7 april 2004 van kracht is gebleven; dat een verordeningsbepaling het gedrag stuurt van de juridische actoren, en inzonderheid van de ondernemingen waarvan de verzoekende partijen de collectieve belangen verdedigen, zelfs zonder dat het bewijs wordt geleverd dat ze daadwerkelijk wordt toegepast; dat het beroep in dat opzicht ontvankelijk is;

Overwegende dat de artikelen 53 en 55 van de ordonnantie van 19 februari 2004, die de artikelen 86 en 97 van de OPS hebben gewijzigd, op 8 april 2004 in werking zijn getreden en geen geldigheid hebben kunnen verlenen aan de voordien bij het bestreden besluit uitgevaardigde verordeningsbepalingen;

Overwegende dat de verwerende partij er eveneens in de laatste memorie op wijst dat luidens artikel 522 van het Wetboek van vennootschappen in beginsel de raad van bestuur het orgaan is dat een naamloze vennootschap in rechte mag vertegenwoordigen, dat ze verwijst naar arrest nr. 113.490 van 10 december 2002, *nv Belgacom D.S.*, gewezen door de algemene vergadering, en uiteenzet dat de verzoekende partijen ter adstructie van hun beroep tot nietigverklaring een kopie van hun statuten hebben overgelegd en een uittreksel uit de notulen van de directieraad of de raad van bestuur waarop besloten is tot het instellen van zulk een beroep, maar niet de lijst met de leden die op die vergaderingen aanwezig waren, waardoor noch de verwerende partij noch de Raad van State kan nagaan of die raden regelmatig waren samengesteld en of het quorum vereist voor het goedkeuren van die beslissingen was bereikt; dat ze daaruit concludeert dat niet vaststaat dat op regelmatige wijze besloten is tot het instellen van het beroep tot nietigverklaring door het daartoe bevoegde regelmatig samengestelde orgaan;

Overwegende dat geen van de verzoekende partijen een naamloze vennootschap is; dat de exceptie steunt op een bepaling die niet op hen van toepassing is; dat ze niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat de verzoekende partijen een middel, het tweede van het verzoekschrift, ontlennen aan schending van artikel 86 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw, en aan machtsoverschrijding,

doordat, eerste onderdeel, de bestreden handeling het bedrag van de verplichte stedenbouwkundige lasten vaststelt, terwijl de Regering alleen gemachtigd was om de omstandigheden te bepalen waarin zulke lasten moeten worden opgelegd; dat ze uiteenzetten dat de Regering, door het bedrag van de verplichte stedenbouwkundige lasten vast te stellen, en door op limitatieve wijze de omstandigheden te bepalen die kunnen leiden tot een uitzonderlijke vermindering van het bedrag van die lasten, haar bevoegdheden, die haar bij artikel 86, § 3, van de OPS zijn toegekend, overschreden heeft en hooguit de omstandigheden mocht bepalen die aanleiding geven tot verplichte stedenbouwkundige lasten, zonder de beoordelingsbevoegdheid van de stedenbouwkundige overheden inzake de omvang van die lasten te beperken;

en doordat, tweede onderdeel, in de bestreden handeling de handelingen en werkzaamheden worden opgesomd die vrijgesteld zijn van stedenbouwkundige lasten, terwijl de Regering er enkel toe gemachtigd was de criteria vast te stellen op basis waarvan de vergunningverlenende overheid de omvang en de aard van die lasten kan bepalen, en niet om eigenmachtig de omstandigheden te bepalen die aanleiding geven tot volledige vrijstelling van stedenbouwkundige lasten, zowel de verplichte als de facultatieve;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat de stelling verdedigd door de verzoekende partijen de bevoegdheden die bij paragraaf 3 van het voornoemde artikel 86 zijn toegewezen, volledig uitholt; dat ze uiteenzet dat aangezien de Regering het heeft over een metrisch systeem (per schijf van m² parking- of vloeroppervlakte van het project), niet ernstig betwist kan worden dat ze de criteria heeft vastgesteld aan de hand waarvan de vergunningverlenende overheid de omvang en de aard van de stedenbouwkundige lasten kan bepalen; dat ze aanvoert dat de bewering dat § 3 van artikel 86 van de ordonnantie de beoordelingsbevoegdheid van de stedenbouwkundige overheden inzake de omvang van de stedenbouwkundige lasten niet kan beperken niet klopt, en uit de parlementaire voorbereiding van de ordonnantie blijkt dat de vergunningverlenende overheden in de omstandigheden en onder de voorwaarden bepaald door de Regering, mogen afwijken van de door haar vastgestelde criteria; dat ze van oordeel is dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij het tweede onderdeel van het middel, aangezien de vrijstellingen waarvan sprake geen afbreuk kunnen doen aan de belangen die ze volgens hun doel verdedigen; dat ze voorts stelt dat § 3 van artikel 86 van de ordonnantie onderstelt dat er gevallen kunnen worden bepaald

waarin overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel geen stedenbouwkundige lasten mogen worden geheven;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord stellen dat de Regering niet gemachtigd is om het bedrag van de verplichte stedenbouwkundige lasten te bepalen, dat artikel 86, § 3, van de OPS volstrekt duidelijk is, dat het eraan in de weg staat dat de beoordelingsbevoegdheid van de stedenbouwkundige overheden inzake het bepalen van het bedrag van de lasten, beperkt wordt; dat ze stellen dat zulks in de parlementaire voorbereiding alleen maar bevestigd wordt, waarin uitdrukkelijk staat dat "de Regering (...), met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, de criteria (zal) bepalen die het de uitreikende overheden zullen mogelijk maken het bedrag van de stedenbouwkundige lasten te bepalen";

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie uiteenzet dat wanneer een wetsebepaling onduidelijk blijkt te zijn of vatbaar voor discussie, de parlementaire voorbereiding daarvan geraadpleegd behoort te worden om na te gaan wat de bedoeling was van de wetgever toen hij de bepaling in kwestie heeft goedgekeurd; dat ze in casu stelt dat de versie van artikel 86 van de ordonnantie, zoals die vastgesteld is bij de ordonnantie van 18 juli 2002, beantwoordt aan de wens van de Regering om een rechtsgrond te verschaffen aan de praktijk van destijds die erin bestond "een som geld te storten voor de financiering van openbare of privé-projecten die de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen of woningen tot doel hebben, in de plaats van de realisatie ervan op te leggen aan de aanvrager van de vergunning" (*Parl.St. Br. Parl. 2001-2002, nr. A-284/1, 8 en 9*), en dat het aldus nagestreefde doel erin bestond te zorgen voor een zo eenvormig en objectief mogelijke handelwijze inzake stedenbouwkundige lasten op het hele gewestelijke grondgebied; dat ze aanvoert dat daartoe bepaald is dat "de Regering (...), met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, de criteria (zal) bepalen die het de uitreikende overheden zullen mogelijk maken het bedrag van de stedenbouwkundige lasten te bepalen" en dat "de uitreikende overheden (...) van de also vastgelegde criteria (zullen) kunnen afwijken, *in de door de Regering bepaalde voorwaarden en omstandigheden*" (*idem*, 19); dat ze van oordeel is dat de gewestelijke wetgever de overheden die een stedenbouwkundige vergunning afgeven geenszins een ruime beoordelingsbevoegdheid heeft willen toevertrouwen - wat gemakkelijk te begrijpen valt gezien het nagestreefde doel - , maar die

bevoegdheid heeft willen afbakenen door te bepalen dat die overheden alleen in de gevallen opgesomd door de Regering mochten afwijken van de vastgestelde criteria; dat zulks volgens haar bevestigd wordt doordat bij de uitwerking van het ontwerp uitdrukkelijk gesteld is dat "(...) de Regering (bij besluit) de omvang van deze lasten (zal) vastleggen, waarbij financiële waarborgen geëist kunnen worden, evenals termijnen voor het nakomen van deze lasten" (*Parl.St. Br.Parl. 2001-2002, nr. A-284/2, 7*); dat ze daaruit afleidt dat de gewestregering door de wetgevende macht gemachtigd is de beoordelingsbevoegdheid van de vergunningverlenende overheden strikt af te bakenen, niet alleen door beoordelingscriteria vast te stellen, maar ook door het bedrag van de verschuldigde lasten te bepalen, zodat met het bestreden besluit de machtiging die aan de Regering verleend is, niet overschreden is, en deze op rechtsgeldige wijze het bedrag van de stedenbouwkundige lasten heeft kunnen vaststellen (artikelen 6 en 7), maar ook heeft kunnen bepalen welke handelingen en werkzaamheden van die lasten worden vrijgesteld (artikel 8), om de verschillende gemeentelijke praktijken die voortvloeien uit de toepassing van de circulaire inzake stedenbouwkundige lasten, met elkaar in overeenstemming te brengen; dat ze voorts stelt dat deze wetsbepaling voldoende rechtsgrond biedt voor de artikelen 4, 10 en 11 van het bestreden besluit, en deze artikelen dus niet ambtshalve vernietigd moeten worden zoals de auditeur-rapporteur stelt;

Overwegende dat de artikelen 6 tot 8 van het bestreden besluit luiden als volgt:

" HOOFDSTUK IV. — Omvang van de verplichte stedenbouwkundige lasten

Art. 6. Elke m² parking- of vloeroppervlakte van het project dat stedenbouwkundige lasten genereert wordt het voorwerp van lasten gelijkwaardig aan een bedrag van 125 euro en dit, ongeacht de aard van de opgelegde lasten.

Art. 7. § 1er. Het bedrag van de lasten wordt, in de volgende gevallen, herleid tot 75 euro:

1/ wanneer de vergunning betrekking heeft op de realisatie van handelingen en werken gelegen in een bestaande perimeter voor de herwaardering van een wijk, bedoeld door de ordonnantie van 7 oktober 1993 houdende de organisatie van de herwaardering van de wijken;

2/ wanneer de vergunning betrekking heeft op de realisatie van handelingen en werken voor de opwaardering van beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven onroerend erfgoed;

3/ wanneer de vergunning die de last oplegt de toepassing inhoudt van de voorschriften 0.8, 0.10 of 4.4 van het gewestelijk bestemmingsplan.

§ 2. De bedragen voorzien bij toepassing van de artikelen 6 en 7, § 1 worden vermeerderd met 10 % wanneer het terrein ter beschikking wordt gesteld door de vergunnende overheid.

§ 3. De hoger vermelde bedragen kunnen, op het ogenblik van de afgifte van de stedenbouwkundige vergunning, uitzonderlijk verminderd worden mits een degelijke motivering naar aanleiding van bijzondere

omstandigheden, met name van technische aard, in verband met de tenuitvoerbrenning van hetzij de stedenbouwkundige vergunning hetzij de stedenbouwkundige lasten.

HOOFDSTUK V. — Vrijstelling van verplichte en facultatieve lasten

Art. 8. Worden vrijgesteld van stedenbouwkundige lasten :

- 1/ de realisatie van woningen;
- 2/ de realisatie van een groene ruimte;
- 3/ de realisatie van een transitparkeerplaats;
- 4/ de realisatie van de volgende voorzieningen van collectief belang of van openbare diensten : voorzieningen voor onderwijs, cultuur, sport, gezondheidszorg, sociale voorzieningen of voorzieningen voor erkende erediensten of niet-confessionele zedenleer;
- 5/ de vergunning die betrekking heeft op de inplanting van één van de bestemmingen bedoeld in artikel 3, terwijl de bestaande bestemming die wettelijk is ingeplant in het gebouw één van de andere bestemmingen is, bedoeld in artikel 3 en dit enkel als de verandering van de bestemming voortvloeit uit de nieuwe definities uit het glossarium van het GBP."

Overwegende dat in de paragrafen 1 van de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie de vergunningverlenende overheden de bevoegdheid wordt verleend om bij de afgifte van een vergunning stedenbouwkundige lasten op te leggen; dat in de paragrafen 2 en 3 van dezelfde artikelen de Regering gemachtigd wordt de omstandigheden te bepalen waarin de heffing van stedenbouwkundige lasten verplicht is (§2), en de criteria vast te leggen op basis waarvan de vergunningverlenende overheden de omvang en de aard van de stedenbouwkundige lasten kunnen bepalen, en het bedrag van de financiële waarborgen die kunnen worden geëist, alsmede de termijnen waarbinnen de lasten moeten worden uitgevoerd (§3); dat die bepalingen de Regering geenszins machtigen om zelf de aard en de omvang van de lasten en de financiële waarborgen vast te stellen, of de termijnen waarbinnen de lasten moeten worden uitgevoerd; dat ze evenmin gemachtigd wordt de nadere regels inzake het stellen en het vrijgeven van financiële waarborgen te regelen, de gevallen waarin die waarborgen verworven zijn door de vergunningverlenende overheid, of de regels die van toepassing zijn in geval van overdracht van de vergunning; dat noch deze bepalingen, noch artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat bij artikel 8 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 van toepassing is verklaard op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de Regering de mogelijkheid bieden de vergunningverlenende overheden de bevoegdheid te ontfeggen om de stedenbouwkundige lasten vast te stellen die hun bij de OPS is toegewezen;

Overwegende dat de artikelen 6 en 7 van het bestreden besluit ertoe strekken het bedrag van de stedenbouwkundige lasten te bepalen en niet alleen maar de criteria vaststellen waarop de beoordeling van de vergunningverlenende overheden steunt; dat ze de machtiging die bij de ordonnantie aan de Regering wordt verleend, te buiten gaan;

Overwegende dat artikel 8 van het bestreden besluit een reeks vergunningen opsomt die vrijgesteld zijn van stedenbouwkundige lasten; dat paragraaf 2 van de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie de Regering machtigen de omstandigheden te bepalen waarin de heffing van stedenbouwkundige lasten verplicht is, maar niet om de vergunningverlenende overheden de bevoegdheid te ontfemen die ze ontfemen aan de paragrafen 1 van dezelfde artikelen, om aan de afgifte van de vergunningen lasten te verbinden die ze menen te moeten opleggen; dat die bepaling de grenzen van de machtiging die de ordonnantie aan de Regering verleent, te buiten gaat;

Overwegende dat het middel gegrond is; dat het kan leiden tot de nietigverklaring van de artikelen 6, 7 en 8 van het bestreden besluit;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel ontfemen aan schending van het algemene evenredigheidsbeginsel, van artikel 86, §1, van de ordonnantie van 29 augustus 1991 en aan machtsoverschrijding, en in het eerste onderdeel daarvan aanvoeren dat artikel 3 van het bestreden besluit bepaalt dat bij een wijziging van de bestemming van een gebouw steeds stedenbouwkundige lasten moeten worden opgelegd, terwijl het evenredigheidsbeginsel vereist dat onder meer rekening wordt gehouden met de frequentie in de tijd van zulke wijzigingen;

Overwegende dat de verwerende partij van oordeel is dat dat onderdeel van het middel het gevolg is van een verkeerd begrip van het bestreden besluit, waarvan artikel 8, 5/, bepaalt dat vrijgesteld wordt van stedenbouwkundige lasten "de vergunning die betrekking heeft op de inplanting van één van de bestemmingen bedoeld in artikel 3, terwijl de bestaande bestemming die wettelijk is ingeplant in het gebouw één van de andere bestemmingen is, bedoeld in artikel 3 en dit enkel als de verandering van de bestemming voortvloeit uit de nieuwe definities uit het glossarium van het GBP"; dat ze uiteenzet dat aan andere bestemmingswijzigingen dan die bedoeld in artikel 8, 5/, weliswaar nog steeds stedenbouwkundige lasten verbonden zijn, maar niet vaststaat dat deze zich vaak

voordoen, zodat er geen reden is om ze vrij te stellen van stedenbouwkundige lasten; dat ze, wat het tweede onderdeel van het middel betreft, aanvoert dat de Regering rekening heeft gehouden met een aantal omstandigheden waarin het bedrag van de lasten teruggebracht wordt tot 75 euro per m², overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel, en dat meer bepaald artikel 7, § 3, van het bestreden besluit de vergunningverlenende overheden een zekere beoordelingsruimte biedt bij het vaststellen van het bedrag van de gevorderde stedenbouwkundige lasten, aangezien ze mogen afwijken van het metrisch systeem vermeld in artikel 6, wanneer ze van oordeel zijn dat het gaat om een bijzondere situatie die een verschillende behandeling vereist; dat ze van oordeel is dat dankzij die mogelijkheid om de omvang van de stedenbouwkundige lasten in te perken voldoende rekening wordt gehouden met het evenredigheidsbeginsel;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord stellen dat het feit dat de bestemmingswijzigingen waarvoor geen vrijstelling wordt verleend bij artikel 8, 5/, ingrijpend zijn of tenminste verondersteld worden zich niet vaak voor te doen, wat niet wordt aangetoond, geen argument is om te stellen dat het evenredigheidsbeginsel in acht is genomen;

Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie de strekking van het evenredigheidsbeginsel in herinnering brengt volgens hetwelk de Raad van State een bestuurshandeling alleen kan vernietigen in geval van een kennelijke dwaling omtrent de beoordeling; dat ze eerst artikel 3 van het bestreden besluit aanhaalt en vervolgens stelt dat het regeringsbesluit van 18 december 2003 die bepaling gewijzigd heeft, dat de onderdelen 3/ en 4/ opgeheven zijn en onderdeel 5/ (dat onderdeel 3/ is geworden) gewijzigd is om het beoogde geval strikter af te bakenen, en dat een nieuw lid is toegevoegd, dat het volgende bepaalt: "Resulteren evenwel niet verplicht in het opleggen van stedenbouwkundige lasten, de veranderingen van bestemming die betrekking hebben op een reeds aan stedenbouwkundige lasten onderworpen bestemming voorzover deze plaatsvinden binnen een termijn van tien jaar die loopt vanaf de laatste bestemmingswijziging"; dat ze uiteenzet dat met die wijzigingen tegemoetgekomen wordt aan de bezwaren gemaakt door de verzoekende partijen, aangezien ze leiden tot een wijziging van de regels inzake de stedenbouwkundige lasten in geval van opeenvolgende wijzigingen van de bestemming van een gebouw of van een perceel gedurende een welbepaalde periode, met als gevolg dat indien de verzoekende partijen nog belang zouden hebben bij de nietigverklaring van deze bepaling, dat belang strikt beperkt zou zijn tot de periode die verstreken is tussen de inwerkingtreding van het bestreden besluit

van 12 juni 2003 (namelijk 1 augustus 2003) en de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit van 18 december 2003 (namelijk 9 januari 2004); dat ze voorts stelt dat de verwerende partij, door het besluit van 12 juni 2003 goed te keuren, niet alleen verschillende situaties in het leven heeft geroepen waarin stedenbouwkundige lasten verschuldigd zijn, maar ook verschillende criteria die die verplichting bijsturen, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel, namelijk de mogelijkheid voor de vergunningverlenende overheden om het bedrag van de lasten te verminderen in geval van bijzondere omstandigheden, en, bij wijze van uitzondering, aangezien het besluit bedoeld is om de gemeentelijke praktijken op dit gebied eenvormig te maken, vrijstelling van alle lasten voor sommige bestemmingswijzigingen, voor zover de aanvraag ertoe strekt aan een inplanting een in artikel 3 genoemde bestemming te geven en de bestaande bestemming ook in die bepaling wordt genoemd; dat ze besluit dat de ingevoerde maatregel, doordat daarmee niet stelselmatig en op eenzelfde wijze alle bestemmingswijzigingen worden belast, maar het mogelijk wordt gemaakt ofwel het bedrag van de lasten te beperken ofwel sommige projecten vrij te stellen wegens bijzondere eigen kenmerken, afgestemd is op het nagestreefde doel en haar bijgevolg geen kennelijke dwaling omtrent de beoordeling ten laste kan worden gelegd;

Overwegende dat de verzoekende partijen een middel, het zesde van het verzoekschrift, ontleen aan schending van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, alsook aan machtsoverschrijding,

doordat de bestreden handeling, een besluit van de uitvoerende macht, de grondslag van de belasting, het tarief, de vermindering en de vrijstelling van een belasting vaststelt, terwijl de Grondwet bepaalt dat de bovengenoemde aspecten uitsluitend bij een wetkrachtige regeling kunnen worden vastgelegd, in casu bij een ordonnantie; dat ze stellen dat zo de Raad van State zou oordelen dat de aangevoerde ongrondwettigheid niet in de bestreden handeling ligt, maar in de ordonnantie van 29 augustus 1991, er grond is om het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen over de grondwettigheid van artikel 86 van die ordonnantie;

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord stelt dat de aangeklaagde ongrondwettigheid, gesteld dat ze vaststaat, niet in de bestreden handeling ligt, maar haar grondslag zou vinden in artikel 86 van de ordonnantie, en een andere formulering voorstelt van de prejudiciële vraag voorgesteld door de verzoekende partijen; dat ze er in haar laatste memorie op wijst dat in de memorie van toelichting van het ontwerp dat de ordonnantie van

18 juli 2002 is geworden, met betrekking tot de stedenbouwkundige lasten het volgende staat "(...) de Regering (wenst) een wettelijke basis te geven aan de huidige praktijk die erin bestaat een som geld te storten voor de financiering van openbare of privé-projecten die de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen of woningen tot doel hebben, in de plaats van de realisatie ervan op te leggen aan de aanvrager van de vergunning"; dat ze aanvoert dat de Regering ter uitvoering van die bepaling het bestreden besluit heeft uitgevaardigd; dat ze erop wijst dat er in de rechtsleer van uitgegaan wordt dat stedenbouwkundige lasten ertoe strekken "in ruil voor de voordelen die volgen uit de vergunning een extra verplichting op te leggen bedoeld om de vergunninghouder mee te laten werken aan de valorisering van sommige aspecten van het gemeenschappelijk stedenbouwkundig patrimonium of om verplichtingen af te wentelen op de vergunninghouder waaraan de vergunningverlenende overheid had moeten voldoen als gevolg van de tenuitvoerlegging van de vergunning, zoals de uitrusting van de weg"; dat ze uitlegt dat de geïnde lasten gestort worden in een Fonds voor Stedenbouw en Grondbeheer, dat preciseert waartoe de gestorte bedragen bestemd worden, en dat het mogelijk maakt te ontsnappen aan de beginselen van de universaliteit van de begroting, de niet-affectatie van de ontvangsten en de kaseenheid, die inhouden dat de begroting alle ontvangsten en uitgaven bevat, zonder uitzondering en zonder dat bepaalde ontvangsten bestemd mogen worden voor bepaalde uitgaven; dat ze verwijst naar de rechtspraak van het Hof van Cassatie en het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen en voorts stelt dat, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, stedenbouwkundige lasten geen belasting zijn, maar een retributie, aangezien er iets tegenover staat, namelijk voordelen die voortvloeien uit de vergunning, doordat ze tot gevolg hebben dat de vergunninghouder ervan vrijgesteld wordt zelf alle inrichtingswerkzaamheden uit te voeren die het project met zich meebrengt;

Overwegende dat er grond is om het eerste onderdeel van het derde middel en het zesde middel samen te onderzoeken, die gericht zijn tegen artikel 3 van het bestreden besluit, dat luidt als volgt:

"Art. 3. Er moeten steeds stedenbouwkundige lasten worden opgelegd bij stedenbouwkundige vergunningen voor de bestemmingswijziging van een gebouw of deel van en gebouw, met of zonder werken, voor:

1/ de inplanting van kantoren of activiteiten voor de vervaardiging van immateriële goederen, waardoor de vloeroppervlaktedrempel van 500 m² overschreden wordt;

2/ de vestiging van een parlementaire raad en zijn diensten, één of meerdere diplomatieke missies, één of meerdere consulaatsposten van Staten

die erkend zijn door België of één of meerdere vertegenwoordigingen van verenigde of gelijkgestelde entiteiten van die Staten, waardoor de vloeroppervlakterempel van 500 m² overschreden wordt;

3/ de vestiging van één of meerdere van alle mogelijke types van handelszaken of van activiteiten voor de vervaardiging van materiële diensten waardoor de vloeroppervlakterempel van 1 000 m² overschreden wordt;

4/ de vestiging van één of meerdere hotels waardoor de drempel van 50 kamers overschreden wordt;

5/ de inrichting van een parking waardoor de drempel van 24 overdekte of van 50 parkeerplaatsen in open lucht overschreden wordt, tenzij de daarvoor gereserveerde oppervlakte in aanmerking werd genomen in de vloeroppervlakten van de projecten bedoeld in 1/ tot 4/.

Wanneer de hogerop bedoelde drempels reeds bereikt of overschreden zijn, worden de stedenbouwkundige lasten, bij latere uitbreidingen, enkel geheven op de bijkomende vloeroppervlakten.";

Overwegende dat het evenredigheidsbeginsel, dat soms als algemeen rechtsbeginsel wordt beschouwd, in casu opgelegd wordt bij het bepaalde zelf van de paragrafen 1 van de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie; dat artikel 3 van het bestreden besluit dat beginsel, volgens de verwerende partij zelf, alleen in acht neemt wanneer dit samengelezen wordt met artikel 8; dat aangezien laatstgenoemd artikel vernietigd wordt op basis van het tweede middel, het eerste onderdeel van het derde middel gegrond is;

Overwegende dat de stedenbouwkundige lasten die luidens de artikelen 86 en 97 van de OPS door de vergunningverlenende overheden aan de afgifte van een vergunning verbonden mogen worden "onder meer, buiten de nodige financiële waarborgen voor de uitvoering ervan, de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen en van woongebouwen" inhouden of bestaan uit "de storting van een geldsom tot financiering van handelingen en werken die zij bepalen en die de verwezenlijking, de verbouwing of de renovatie van wegen, groene ruimten, openbare gebouwen, nutsvoorzieningen of woningen tot doel [hebben]"; dat het gebruik van de term "onder meer" weliswaar inhoudt dat die opsomming niet uitputtend is, maar daar niet uit afgeleid kan worden dat de wetgever de bedoeling zou hebben gehad de overheid in staat te stellen aan de afgifte van een vergunning om het even welke lasten te verbinden, doch enkel soortgelijke verplichtingen als die welke in die bepalingen worden opgesomd; dat de lasten "in natura" (art. 86 en 97, § 1, eerste lid) bestaan uit werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met de bouw of de verkaveling die bij de vergunning wordt toegestaan, en tot doel hebben te voorkomen dat onroerende werkzaamheden die renderend zijn voor de bouwheer nadelige gevolgen hebben voor de financiën van de betrokken overheid - meestal

de gemeente - doordat deze verplicht wordt werkzaamheden uit te voeren die hoofdzakelijk de vergunninghouder ten goede komen; dat, zoals blijkt uit de rechtsleer en de parlementaire voorbereiding die aangehaald wordt door de verwerende partij, de "geldelijke" lasten (art. 86 en 97, § 1, derde lid) een andere manier zijn om diezelfde werkzaamheden mogelijk te maken, waarbij deze uitgevoerd worden door de overheid, maar gefinancierd worden door de vergunninghouder; dat het in de beide gevallen enkel kan gaan om werkzaamheden die verband houden met de bouwwerkzaamheden die bij de vergunning zijn toegestaan;

Overwegende dat het opleggen van lasten in de vorm van geld beschouwd kan worden als een retributie in de zin van artikel 173 van de Grondwet; dat ze in dat geval maar wettig is wanneer het geïnde bedrag verband houdt met de geleverde prestatie, dat wil zeggen met de kostprijs van de werkzaamheden die als stedenbouwkundige lasten kunnen worden opgelegd;

Overwegende dat de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie aldus opgevat geen betrekking hebben op "belastingen" in de zin van de artikelen 170 en 172 van de Grondwet, zodat er geen grond is voor de partijen om de voorgestelde prejudiciële vraag in de ene of de andere vorm te stellen;

Overwegende dat artikel 3 van het bestreden besluit voorschrijft dat stedenbouwkundige lasten worden geïnd voor bestemmingswijzigingen, ook al worden er geen werkzaamheden verricht in het gebouw; dat er totaal geen evenredigheid bestaat tussen een gewone wijziging van de bestemming van een goed en de verplichting voor de houder van de vergunning waarbij die bestemmingswijziging wordt toegestaan, om bedragen te betalen die artikel 6 - dat vernietigd moet worden op basis van het tweede middel - vaststelt op 125 € per m², wat kan leiden tot kosten die niet in verhouding staan tot het investeringsbedrag dat nodig is om die wijziging aan te brengen, een investering die onbeduidend kan zijn indien er geen werkzaamheden worden verricht; dat het bestreden besluit op die manier zowel het begrip stedenbouwkundige lasten als het begrip retributie uitholt, en niet de evenredigheid in acht neemt die opgelegd is bij de paragrafen 1 van de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie; dat het eerste onderdeel van het derde middel en het zesde middel gegrond zijn; dat ze kunnen leiden tot de nietigverklaring van artikel 3 van het bestreden besluit;

Overwegende dat de verzoekende partijen een middel, het vierde van het verzoekschrift, ontlenen aan schending van de artikelen 86, 87 en 182 tot 184 van de OPS, aan het gelijkheidsbeginsel en het niet-discriminatiebeginsel gewaarborgd door de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, en aan machtsoverschrijding,

doordat, eerste onderdeel, het bestreden besluit bepaalt dat, wanneer de vergunning waarvoor stedenbouwkundige lasten werden opgelegd, vervalt nadat de desbetreffende werkzaamheden gedeeltelijk werden uitgevoerd, de financiële waarborg verbonden aan de lasten van rechtswege verworven is, terwijl de gedeeltelijke uitvoering van de stedenbouwkundige vergunning leidt tot het volledige verval van de vergunning, ook wat betreft het gedeelte van de handelingen en werkzaamheden die reeds zijn verricht, en dat het bestreden besluit daarmee, zonder dat daarvoor een wettelijke machtiging voorhanden is, een nieuwe straf stelt op het strafbaar feit dat erin bestaat dat werkzaamheden behouden blijven zonder stedenbouwkundige vergunning;

en doordat, tweede onderdeel, het bestreden besluit als termijn waarbinnen de stedenbouwkundige lasten uitgevoerd moeten worden, voorschrijft dat, wanneer voor de uitvoering van de stedenbouwkundige lasten een bestuurlijke vergunning vereist is, de desbetreffende aanvragen ingediend worden binnen een jaar na de afgifte van de oorspronkelijke vergunning, terwijl de houder van de stedenbouwkundige vergunning over een termijn van twee jaar beschikt om duidelijk te starten met de tenuitvoerlegging daarvan, om de ruwbouwwerkzaamheden aan te vatten en om de stedenbouwkundige lasten verbonden aan de stedenbouwkundige vergunning uit te voeren, een termijn die verlengd kan worden;

Overwegende dat de verwerende partij op het eerste onderdeel antwoordt dat de stelling van de verzoekende partijen steunt op een onjuist uitgangspunt, dat de wetgever het feit dat handelingen en werkzaamheden verricht worden zonder vergunning of na het verstrijken van de vergunning, strafbaar stelt, en dat in geval van een gedeeltelijke uitvoering van de werkzaamheden, het verval alleen geldt voor de niet-uitgevoerde delen van de vergunning; dat het volgens haar onjuist is te stellen dat het behoud van werkzaamheden waarvoor een stedenbouwkundige vergunning is afgegeven, die evenwel verstreken is, een strafbaar feit is, net zoals het onjuist is te stellen dat in dat geval het innen van de waarborg wegens de uitgevoerde werkzaamheden ongewettigd is; dat ze, wat het tweede onderdeel betreft, van oordeel is dat de verzoekende partijen het systeem van

het verval van vergunningen verwarren met de voorwaarden inzake de tenuitvoerlegging van vergunningen gesteld in artikel 9 van het bestreden besluit, dat de tegenhanger vormt van artikel 152^{quinquies} van de OPS en ertoe strekt bij wege van verordening de termijnen voor de uitvoering van de stedenbouwkundige lasten vast te stellen; dat ze voorts stelt dat de vergunninghouder er altijd voor mag kiezen af te zien van zijn vergunning in plaats van zich de kosten op de hals te halen voor het indienen van een aanvraag om een vergunning die vereist is voor het uitvoeren van de stedenbouwkundige lasten;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord met betrekking tot het eerste onderdeel van het middel aanvoeren dat de wettigheid van de werkzaamheden die ingevolge een vergunning zijn uitgevoerd vóór het verval van die vergunning, niet vanzelfsprekend is, dat artikel 87 van de OPS, wat het verval van de vergunning betreft, geen onderscheid maakt tussen al dan niet uitgevoerde werkzaamheden, zodat de bouwwerken die gedeeltelijk zijn opgetrokken overeenkomstig een vergunning die ondertussen vervallen is, onwettig worden en moeten verdwijnen; dat ze, wat het tweede onderdeel van het middel betreft, erop wijzen dat artikel 9 van het bestreden besluit de vergunninghouder ertoe verplicht binnen een jaar de aanvraag om een vergunning voor de stedenbouwkundige lasten in te dienen, ook al weet hij nog niet of hij die gaat uitvoeren, en hij aldus gedwongen is binnen een jaar na de afgifte van de vergunning te beslissen of hij het project al dan niet gaat uitvoeren, zo niet zijn de kosten die hij heeft gemaakt voor het indienen van de aanvraag om een stedenbouwkundige vergunning onherroepelijk verloren wanneer hij afziet van het project; dat ze stellen dat de termijn van twee jaar waarin is voorzien in artikel 87 van de OPS aldus *de facto* tot één jaar wordt beperkt;

Overwegende dat de verwerende partij in de laatste memorie aanvoert dat, in tegenstelling tot het betoog gehouden in het verslag van de auditeur ter wettiging van het ambtshalve opgeworpen middel, ingebracht tegen de artikelen 9, 12 en 13, de Regering krachtens de haar verleende machtiging bij verordening en op algemene wijze niet alleen de termijnen waarbinnen de lasten moeten worden uitgevoerd mocht vaststellen, maar ook de nadere regels inzake het vrijgeven van de financiële waarborgen en de gevallen waarin die waarborgen verworven zijn door de vergunningverlenende overheid; dat ze uit de parlementaire voorbereiding en de wijzigingen die achtereenvolgens in artikel 86 van de OPS zijn aangebracht (dat artikel 100 van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening

is geworden) afleidt dat de wetgever de Regering in staat heeft willen stellen de geldende praktijken eenvormig te maken en de algemene regels inzake stedenbouwkundige lasten vast te stellen, met inbegrip van de regels inzake de termijnen en de regels inzake het vrijgeven van de financiële waarborgen.

Overwegende dat de auditeur-rapporteur het middel gegrond acht en voorstelt de strekking ervan van rechtswege uit te breiden tot de artikelen 12 en 13 van het bestreden besluit, die volgens haar rechtsgrond missen;

Overwegende dat in het middel niet uiteengezet wordt in welk opzicht het bestreden besluit de artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden zouden hebben door de artikelen 9, 12 en 13 van het bestreden besluit aan te nemen; dat het middel niet ontvankelijk is voor zover het aan schending van die artikelen is ontleend;

Overwegende, wat het eerste onderdeel betreft, dat de artikelen 12 en 13 van het bestreden besluit, die uitdrukkelijk in dit onderdeel genoemd worden, de nadere regels voor het vrijgeven van de financiële waarborgen bepalen en de gevallen waarin die waarborgen verworven zijn door de vergunningverlenende overheid; dat de artikelen 86 en 97 van de ordonnantie de Regering niet machtigen om die nadere regels vast te stellen, noch de gevallen waarin die waarborgen verworven zijn door de vergunningverlenende overheid; dat de artikelen 12 en 13 van het bestreden besluit geen rechtsgrond hebben; dat die onwettigheid niet als dusdanig is opgeworpen in dit onderdeel van het middel, maar de bevoegdheid van de steller van de handeling raakt en van openbare orde is; dat het middel, wat dat onderdeel betreft, gegrond is;

Overwegende, wat het tweede onderdeel betreft, dat artikel 9 van het bestreden besluit de termijnen voor de uitvoering van de stedenbouwkundige lasten bepaalt; dat de enige machtiging die bij artikel 86 van de OPS aan de Regering wordt verleend, betrekking heeft op het vaststellen van de criteria die de vergunningverlenende overheid in staat zullen stellen zelf de termijnen te bepalen waarbinnen de lasten moeten worden uitgevoerd; dat de Regering uit die bepaling geen enkele machtiging kan putten om die termijnen vast te stellen; dat het middel, wat dat onderdeel betreft, gegrond is; dat het kan leiden tot de nietigverklaring van de artikelen 9, 12 en 13 van het bestreden besluit;

Overwegende dat uit het onderzoek van de hierboven onderzochte middelen blijkt dat de artikelen 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 en 13 van het bestreden besluit vernietigd moeten worden; dat de overige artikelen een samenhangend geheel vormen met de bepalingen die vernietigd behoren te worden, zodat het hele bestreden besluit vernietigd moet worden; dat die vernietiging leidt tot die van het besluit van 18 december 2003 waarbij het gewijzigd is, ongeacht of dit al dan niet in overeenstemming was met de wetgeving die van kracht was op het tijdstip waarop het aangenomen is, aangezien, enerzijds, een vernietigde verordening geacht wordt nooit te hebben bestaan en niet gewijzigd kan worden, en anderzijds, geen van de bepalingen van het wijzigingsbesluit van 18 december 2003 los gezien kan worden van die van het oorspronkelijke besluit van 12 juni 2003; dat ofschoon het hier gaat om een gevolg van rechtswege, ter wille van de rechtszekerheid de vernietiging van het wijzigingsbesluit uitdrukkelijk behoort te worden uitgesproken;

Overwegende dat de verwerende partij op de terechtzitting vraagt dat de Raad van State, zo hij een nietigverklaring zou uitspreken, gebruik maakt van de mogelijkheid die hem geboden wordt door artikel 14ter van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en de nietigverklaring beperkt tot de periode van 1 augustus 2003 tot 9 januari 2004;

Overwegende dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State de aandacht van de verwerende partij gevestigd had op de onwettigheden van het bestreden besluit toen het in ontwerpfase verkeerde; dat de verwerende partij heeft gemeend haar advies naast zich neer te kunnen leggen; dat ze willens en wetens het risico heeft genomen een door onwettigheden aangetast besluit uit te vaardigen; dat ze later, blijkbaar nadat ze zich ervan rekenschap heeft gegeven dat sommige van de wettigheidsbezwaren die tegen het oorspronkelijke besluit waren ingebracht, gegrond waren, ervoor gekozen heeft dat besluit te wijzigen, terwijl ze het evengoed had kunnen opheffen en een nieuw besluit had kunnen uitvaardigen waarvan de geldigheid niet aangetast zou worden door de nietigverklaring van het oorspronkelijke besluit; dat het handhaven van betwistbare bepalingen aanleiding geeft tot rechtsonzekerheid, wat vermeden moet worden, zeker wanneer de verwerende partij niet aangeeft welke omstandigheden zouden wettigen dat afgeweken wordt van het gewoon recht inzake de gevolgen van een nietigverklaring; dat er geen grond is om het gevolg *ex tunc* en *erga omnes* van de nietigverklaring te temperen;

Overwegende dat er geen grond is om de overige middelen of de overige onderdelen te onderzoeken, die, gesteld dat ze gegrond zijn, niet tot een ruimere nietigverklaring zouden kunnen leiden,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De afstand van geding van de vzw Federatie van de Belgische parkings wordt toegewezen.

Artikel 2.

Vernietigd worden:

- het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juni 2003 betreffende de stedenbouwkundige lasten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 7 juli 2003;
- het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 december 2003 houdende wijziging van dat van 12 juni 2003 betreffende de stedenbouwkundige lasten, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 9 januari 2004.

Artikel 3.

Dit arrest wordt bij wijze van vermelding bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op 700 euro, komen ten laste van de vzw Federatie van de Belgische parkings ten belope van 175 euro en ten laste van de verwerende partij ten belope van 525 euro.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op
vijftien juni tweeduizend negen door:

de HH.	LEROY,	kamervoorzitter,
	QUERTAINMONT,	staatsraad,
	KOVALOVSKY,	staatsraad,
Mevr.	ROBA,	griffier.

De Griffier

De Voorzitter

N. ROBA

M. LEROY

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.